

Sygn. akt V U 63/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Adrianna Mongiałło

Protokolant: Klaudia Treter

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2015 roku w Legnicy

sprawy z wniosku T. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania T. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 15 grudnia 2014 roku

znak (...)

I. zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 15 grudnia 2014 roku, znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy T. B. prawo do emerytury od 09 stycznia 2015 roku,

II. stwierdza, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu wnioskodawcy prawa do świadczenia.

Sygn. akt V U 63/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z 15 grudnia 2014r., znak (...) po rozpatrzeniu wniosku z 08 grudnia 2014r. odmówił wnioskodawcy T. B. prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych wskazując, że wnioskodawca nie udowodnił żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach wobec wymaganych 15 lat ani nie przedstawił świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach i nie stwierdził faktu jej wykonywania w świadectwie pracy.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony podniósł, że domaga się zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach jego okresu zatrudnienia w (...) Gospodarstwie Rolnym w S. w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony w okresie od 01 sierpnia 1978r. do 31 maja 1994r. oraz okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej, podczas którego od 08 lipca 1976r. do 20 października 1977r. odbywał praktyki i prowadził samochód ciężarowy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując w całości argumenty przedstawione w zaskarżonej decyzji. Ponadto organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca przed powołaniem do służby wojskowej nie

pracował w warunkach szczególnych, a przytoczona uchwała SN z 16 października 2013r. dotyczyła okresu służby wojskowej odbytej do 31 grudnia 1974r..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

T. B., urodził się (...) Na dzień 1 stycznia 1999r. wykazał 25 lat, 10 miesięcy okresów składkowych i nieskładkowych. Nie przystąpił do OFE. Wiek 60 lat ukończył (...).

(bezsporne)

Wnioskodawca był zatrudniony w (...) Gospodarstwie Rolnym w S. od 1 marca 1973r. do 31 maja 1994r. Do 27 stycznia 1976r. wykonywał obowiązki kierowcy samochodu osobowego marki W. i dostawczego marki Ż.. W okresie od 28 stycznia 1976r. do 20 października 1977r. odbywał zasadniczą służbę wojskową, podczas której od 8 lipca 1976r. do dnia 20 października 1977r. odbył praktykę w prowadzeniu i obsłudze pojazdów samochodowych typu S. (...). Wnioskodawca od 19 lutego 1973r. posiada prawo jazdy kategorii B, od 21 lipca 1978r. prawo jazdy kategorii C, a od 28 stycznia 1981r. prawo jazdy kategorii CE. Od momentu zdobycia uprawnień na kierowanie samochodami ciężarowymi o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony i odbyciu praktyki w prowadzeniu i obsłudze takich pojazdów, wnioskodawca od 1 sierpnia 1978r. do 31 maja 1994r. (15 lat i 10 miesięcy) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował jako kierowca samochodu ciężarowego typu S.(...) wywrotka o ładowności 4,5 tony. Samochodem tym przewożono żwir, kamień do kopalni, materiały budowlane – wapno, cegły, cement, a także produkty rolne - zboża, buraki, ziemniaki, nawozy. Każdy kierowca miał przydzielony samochód ciężarowy. Praca wykonywana była przez cały rok, nie było przestojów. W świadectwach pracy wnioskodawcy wpisano stanowisko kierowcy. W celu uzyskania uprawnień do kierowania pojazdami ciężarowymi z przyczepą zakład pracy wystawiał dla Wydziału Komunikacji zaświadczenia poświadczające, że dany kierowca prowadzi samochody ciężarowe od minimum roku. W okresie od 26 marca do 21 września 1993r. (5 miesięcy i 25 dni) wnioskodawca korzystał z urlopu zdrowotnego, a od 24 marca do 6 kwietnia 1994r. i od 18 do 25 kwietnia 1994r. – 22 dni przebywał na zwolnieniu lekarskim.

d o w ó d : - akta ubezpieczeniowe wnioskodawcy ;

- akta osobowe wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w (...) Gospodarstwie Rolnym w S. ;

- kopia poleceń wyjazdów służbowych , k.5-8;

- zaświadczenie (...)w S. o odbyciu praktyki w pro wadzeniu i obsłudze pojazdów samochodowych;

- zeznania świadka Z. W. , nagranie rozprawy, 00:03:03 -00:20:35 ;

- zezna nia świadka T. W. , nagranie rozprawy, 00:20:35 - 0 0 :33:0 7;

- przesłuchanie wnioskodawcy, nagranie rozprawy, 00:33:07-00 : 44:56 .

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 pkt 2., tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Stosownie do treści przepisu art. 32 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy, o których mowa powyżej, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych, wnioskodawca może udowadniać okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego (por. wyrok SN z 2.02.1996 r., II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239).

W sprawie bezsporne było, że na dzień 1 stycznia 1999r. wnioskodawca posiadał wymagany okres składkowy i nieskładkowy 25 lat, nie przystąpił do OFE, wiek emerytalny osiągnął (...).

Sąd podzielił stanowisko wnioskodawcy, że posiada także wymagany 15 - letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku, stale tj. ciągle wykonuje pracę w szczególnych warunkach i nie wykonuje w tym czasie żadnych innych czynności nie związanych z zajmowanym stanowiskiem. Dla oceny czy konkretna praca była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach decydujące znaczenie ma nie sama nazwa zajmowanego stanowiska, a czynności w jej ramach faktycznie wykonywane. Do kognicji Sądu należy zatem samodzielne ustalenie, jakie prace wykonywał wnioskodawca i czy prace te należy zaliczyć do prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Oceniając materiał dowodowy, w szczególności akta ubezpieczeniowe i osobowe wnioskodawcy, dokumenty dołączone do odwołania i przedłożone w postępowaniu sądowym, jak również zeznania świadków i przesłuchanie wnioskodawcy Sąd uznał, że praca wnioskodawcy w (...) Gospodarstwie Rolnym w S. w okresie od

1 sierpnia 1978r. do 31 maja 1994r., w wymiarze 15 lat, 3 miesięcy i 13 dni - po wyłączeniu okresów urlopu zdrowotnego i zwolnień lekarskich, na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego S. (...) jest pracą w szczególnych warunkach, o której mowa w dziale VIII, poz. 2 wykazu A załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, tj. prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Wprawdzie zakład pracy nie wydał wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, a w aktach osobowych i umowie o pracę jest zapis o stanowisku kierowcy, to pracę wnioskodawcy jako kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony potwierdzają zeznania świadków i wnioskodawcy, jak również inne dokumenty, np. zaświadczenie wystawione przez pracodawcę do Wydziału Komunikacji stwierdzające, że od 21 lipca 1978r. posiada on prawo jazdy kategorii B i C, a od 01 sierpnia 1978r. odbył praktykę w prowadzeniu i obsłudze pojazdów samochodowych S. (...), a także druki delegacji i pobrania materiałów. Sąd uznał zatem, że od 01 sierpnia

1978r. do końca okresu zatrudnienia w (...)W S. wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Sąd nie uznał natomiast za pracę w szczególnych warunkach okresu od 8 lipca 1976r. do 20 października 1977r., podczas którego wnioskodawca odbył praktykę w prowadzeniu i obsłudze pojazdów samochodowych typu S. (...) w trakcie odbywania służby wojskowej. Brak jest bowiem przepisów pozwalających na zaliczenie czynności prowadzenia pojazdów ciężarowych podczas zasadniczej służby wojskowej do okresu pracy w szczególnych warunkach. Niemożliwe było także zaliczenie okresu odbywania przez wnioskodawcę zasadniczej służby wojskowej do okresu pracy w szczególnych warunkach na podstawie przepisów ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Ludowej. Jak wynika z uchwały Sądu Najwyższego 7 sędziów z 16 października 2013 r. (II UZP 6/13), „czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.)”. Dodatkowo warunkiem koniecznym jest wykonywanie pracy o tym samym charakterze również przed powołaniem do wojska. Wnioskodawca natomiast przed tym okresem nie wykonywał pracy kierowcy samochodu ciężarowego lecz samochodu osobowego i dostawczego.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999r. legitymuje się wymaganym 15 letnim okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił decyzję ZUS Oddział w L. z dnia 15 grudnia 2014r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy T. B. prawo do emerytury od 09 stycznia 2015r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego, czyli z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa (art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej).

Z powyższych względów Sąd oddalił wniosek o wystąpienie do Sądu Najwyższego z pytaniem prawnym, jako zbędne dla rozstrzygnięcia.

Sąd stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia. Zgodnie z treścią art. 118 pkt. 1a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS - w przypadku ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego - organ rentowy wydaje decyzję w terminie 30 dni, przy czym za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się dzień wpływu do Zakładu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Przepis art. 85 ust. 1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, że jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

W rozpoznawanej sprawie okoliczności niezbędne do przyznania wnioskodawcy prawa do żadanego świadczenia zostały wyjaśnione na etapie postępowania sądowego. Dopiero bowiem w wyniku przesłuchania świadków i wnioskodawcy oraz analizy dokumentacji zawartej w aktach osobowych i aktach ZUS możliwe było dokonanie oceny charakteru prac wykonywanych przez skarżącego w spornych okresach zatrudnienia i zakwalifikowania tych prac według obowiązującego wykazu A rozporządzenia RM z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Sąd uznał zatem, że wydając decyzję z 15 grudnia 2014r. organ rentowy nie popełnił błędu, skutkującego odpowiedzialnością za opóźnienie w przyznaniu świadczenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i rozważania Sąd orzekł, jak w sentencji.